

O‘zbekistonda iqtisodiy o‘shni ta‘minlashda makroiqtisodiy ko‘rsatkichlarning o‘rni

Ilhomjonzoda Sobirjon Nizomjon o‘g‘li
Farg‘ona politexnika instituti talabasi.

Annotatsiya: Ushbu maqolada O‘zbekistonda olib borilayotgan Iqtisodiy islohotlar orqali iqtisodiyotning barqaror o‘shishi va makroiqtisodiy Ko‘rsatkichlar bayon etilgan. Bunda iqtisodiy o‘shishga ta‘sir ko‘rsatuvchi omillar Tahlili, ya‘ni qo‘shilgan ulushlarning tarkibi hamda YaIMning o‘shishiga qo‘shgan Hissasini ko‘rib chiqilgan.

Kalit so‘zlar: iqtisodiy o‘shish, makroiqtisodiy ko‘rsatkichlar, yalpi ichki

Mahsulot, bandlik, aholi daromadlari.

Jamiyatdagi ijtimoiy, iqtisodiy va boshqa barcha muammolarni hal qilishning asosiy yo‘li – bu milliy iqtisodiyotning barqaror rivojlanishi va iqtisodiy O‘shishiga erishish hisoblanadi. Bunga uning o‘shishiga ta‘sir ko‘rsatgan omillar Tahlili, ya‘ni qo‘shilgan ulushlarning tarkibi hamda YaIMning o‘shishiga qo‘shgan

Hissasini ko‘rib chiqish maqsadga muvofiqdir

O‘zbekistonda olib borilayotgan iqtisodiy islohotlar orqali iqtisodiyotning Barqaror o‘shishi ta‘minlanmoqda, makroiqtisodiy va moliyaviy barqarorlik

Mustahkamlanmoqda, iqtisodiyot va uning ayrim sohalari o‘rtasidagi mutanosiblik Kuchaydi, bozor mexanizmining tarkibiy qismlari qaror topdi va uning

Infratuzilmalari vujudga keltirilib, rivojlantirilmoqda.

Mamlakatimizda iqtisodiy o‘shishning yuqori sur‘atlarini ta‘minlanish

Maqsadida quyidagi jarayonlarning amalga oshirilishiga katta e‘tibor qaratildi:

- Keng ko‘lamdagi tizimli bozor isloqotlarini izchil amalga oshirish;
- Xorijiy investitsiyalarni jalb qilish chora-tadbirlarini kuchaytirish;
- Iqtisodiyotda chuqur tarkibiy o‘zgarishlarni amalga oshirish;
- Ishlab chiqarishni modernizatsiya qilish va yangilash;
- Eksportga ixtisoslashgan yangi tarmoq va korxonalarini barpo etish;
- Kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni jadal rivojlantirishga

Qaratilgan, har tomonlama puxta o‘ylangan siyosatni amalga oshirish.

Mamlakatimizda YaIMning nafaqat miqdoran o‘shib borishi, balki uning

Tarkibiy tuzilmasining sifat jihatidan takomillashib borishi ham alohida ahamiyatga

Ega.

Bunga uning o‘shishiga ta’sir ko‘rsatgan omillar tahlili, ya’ni qo‘shilgan

Ulushlarning tarkibi hamda YaIMning o‘shishiga qo‘shgan hissasini ko‘rib chiqish

Maqsadga muvofiqdir

Jadvaldan ko‘rinadiki, 2022 yildagi YaIMning tarkibida qo‘shilgan ulushi

Jihatidan xizmat ko‘rsatish soha‘lari (41,5%), sanoat (26,7%), qishloq, o‘rmon va baliqchilik xo‘jaligida (25,1%), qurilish (6,7%), tarmoqlari yetakchi o‘rin tutmoqda.

1.

1-jadval.

Yalpi ichki mahsulotning o‘shishiga ta‘sir ko‘rsatgan omillar tablili

	Tarmoqlar	Qo‘shilgan ulushlar tarkibi, %		YaIM ning o‘shishiga qo‘shgan hissasi, %	
		2021 yil	2022 yil	2021 yil	2022 yil
1.	Yalpi ichki mahsulot	100	100	107,4	105,7
2	Sanoat	27,3	26,7	2,2	1,3
3	Qishloq, o‘rmon va baliqchilik xo‘jaligida	26,5	25,1 %	1,0	0,9 %
4	Qurilish	6,6	6,7	0,4	0,4
5	Xizmatlar:	39,6	41,5	3,5	3,2
	Savdo, yashash va ovqatlanish bo‘yicha xizmatlar	6,8	7,0	0,8	0,6
	Tashish va saqlash, axborot va aloqa	7,0	7,0	1,1	1,0
	Boshqa xizmat tarmoqlari	25,8	27,5	1,6	1,6
6	Mahsulotlarga sof soliqlar	7	6,8	0,3	-0,1

Ana shu maqsadlarga yo‘naltirilgan tarkibiy o‘zgarishlar hamda modernizatsiyalash jarayonlari natijasida o‘tgan yilda ham sanoat, qurilish, xizmatlar sohasi qishloq, o‘rmon va baliqchilik xo‘jaligida o‘shish sur‘atlarini ko‘rishimiz mumkin. Shunisi diqqatga sazovorki, yalpi ichki mahsulotning o‘shish sur‘atini an‘anaviy xomashyo tarmoqlari hisobidan emas, jahon bozorida qulay kon‘yuktura va ayrim xomashyo turlari hamda materiallar narxining yuqoriligi hisobidan emas, balki birinchi navbatda raqobatga bardoshli tayyor mahsulotlar ishlab chiqarish hamda zamonaviy xizmat ko‘rsatish sohasini jadal rivojlantirishni

belgilab beradigan jiddiy tarkibiy o‘zgarishlar va ishlab chiqarish samaradorligini oshirish evaziga ta’minlanishi mumkin.

I-jadval.

2018-2022 yillarda aholi jon boshiga hisoblangan yalpi ichki mahsulot²

№	Yillar	Aholi jon boshiga YAIM (joriy narxlarda, ming so‘m)	Aholi jon boshiga YAIMning o‘shirish sur‘atlari (o‘tgan yilga nisbatan % hisobida)
1	2018	12 945,7	103,7
2	2019	15 863,8	104,0
3	2020	17 688,5	100,1
4	2021	21 149,2	105,3
5	2022	24 919,7	103,5

Mamlakatimizda iqtisodiy o‘shirishni ta’minlash , yangi ish o‘rinlarini tashkil etish, bandlik muammosini hal etish, aholining daromadlari va farovonligini oshirishda tobora muhim o‘rin tutadigan kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni jadal rivojlantirish , rag‘batlantirish va qo‘llab -quvvatlashga alohida e’tibor qaratildi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Jo‘rayev T. Iqtisodiyot nazariyasi . Darslik ... T “ Fan va texnologiya “ nashr, 2018.
2. Bayzakova D. Iqtisodiyot nazariyasi . O‘quv qo‘llanma ...JizPI, 2022.
3. O‘zbekiston Respublikasi Prezident huzuridagi Statistika agentligi ma’lumotlari.

